

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitvatartás soronként 50 fillér.

Vasutunk érdekében.

Székelyudvarhely, febr. 22.

Udvarhely és Csikmegyék eminens érdekét képezi, hogy a héjjasfalva—székelyudvarhelyi vasut elsorangsításával a székelyudvarhely—csikszeredai vasut vonal megépíttessék. Ennek érdekében Udvarhelyvármegye, ezt megelőzőleg pedig a tusnádi székely kongresszus, felirattal keresték meg a kormányokat, anélkül azonban, hogy ez irányban valamelyes jelentős lépés vagy bár csak ígéret is történt volna. Ez a tarthatatlan bizonytalanság készítette a két szomszédos vármegye közönségét együttes akcióra, mely a napokban aztán egy monstre deputációban kifejezést is nyert.

Mintegy száztagu küldöttség kereste föl az illetékes minisztereket, már külsőleg dokumentálva annak a kérdésnek jelentőségteljes voltát, melyben eljárati és amelynek nyomán — a tett miniszteri nyilatkozatok alapján — megállapítani kívánjuk, hogy vasut-ügyünk az országos megoldandó aktuális kérdések sorába lépett.

És erre valóban legfőbb szükség is van, mert az évtizedek óta megépített Héjjasfalva—székelyudvarhelyi h. ó. vasut Székelyudvarhely állomása a vasuti közlekedés szempontjából holtponthoz jelent, mert nem lévén folytatása, semmi forgalmat nem bonyolít le helyi forgalmán kívül. Székelyudvarhely e holtponthoz csak az esetben volna kimozdítható, ha a Héjjasfalva—székelyudvarhelyi h. ó. vasut természetes folytatása Csikszeredán át Gyimesfelé csatlakozást nyer.

E csatlakozás folytán Budapest—Adjud (a román kir. vasutak csatlakozó állomása) egyenesen összeköttetésbe jutna. Ez összeköttetés Budapest—Héjjasfalva—Gyimes—Adjud 868 km., míg Budapest—Predeal—Plojesti Adjud ma 1030 km. Tehát a keleti transitó forgalma 162 km.-rel rövidebb utat talál. E rövidebb ut tehermentesíti az amugyis túlterhelt, és sok üzemköltséggel járó predeal-i vonalat.

Udvarhelyvármegyét, a régi székely anyaszéket nagyon kidobta jelentőségéből a közlekedésügyi politika eddigi iránya. Számbevehető állami utunk csak az a 72 kilométernyi részlet, mely a Héjjasfalva—Csikgyimes közti utból a megye területén végig vonul, a mult évtől kezdődőleg pedig a fenyéred—gyergyószentmiklósi, illetve a boldogfalva—felsőrákosi ut. Ez összeköttető nevezetesebb gőcpontjainkat, s egyfelől Nagyküküllőmegyével, másfelől pedig Csikmegyével juttat eléggé könnyű forgalmi kapcsolatba. Ami állami utunk még van, az a megye forgalmi utaira nézve már közömbös,

mert ez csak a megye északkeleti szélét érinti 23 kilométernyi hosszúságban, a Marosvásárhely—Gyergyószentmiklós közti ut részleteként. Állami utunk azonban Maros-szék felé nincs. A székely megyék egymásra utaltságból az állami utak rendszere így kihagyta Udvarhelyvármegyét.

Amig utaink viszonylagos jósága és elegendősége többé-kevésbé kielégítő, addig Udvarhelyvármegyének a vasutak hálózatából csak egy kurta pontozott vonal jut: a héjjasfalva—székelyudvarhelyi viczinális vonal utjelzése. Egész erdély nemzetiségi vidékét behálózza a magyar állam közlekedési politikájának főút-ere, mely elvezet tul az ország határain. Egész Székelyföldön pedig egyedül Udvarhelyvármegyének van olyan vonata, ami zsákutczába jut, ami tovább nem mer menni az anyaváros határára. Marosvásárhely még központ Szászrégen és Székelykocárd felé. Sepsiszentgyörgy még központ Kézdivásárhely, sőt Brassó felé. És Csikszereda is központ épen Sepsiszentgyörgy és fölfelé Gyergyó és Marosvásárhely felé, s aztán Gyergyószentmiklós is ki a gyimes határ irányában. Csak épen Székelyudvarhely nem központ; az szívódik át, a régi anyaváros szász föld sodrába. Ezen a sodron keresztül tudunk érintkezni csak a nagy magyar földdel. Mikor innen elérünk, Budapest felé haladtunkban Héjjasfalvára, attól kezdve szász és oláh szó csüggeszti el lelkünkben a magyar állam gondolatát. Mikor Héjjasfalvára átlépünk, attól kezdve csak a sinpárt érezhetjük a magyar állam talpának, de nem érezzük már, hogy magyar levegőt lehelünk. Micsoda csüggesztő ut ez egy érzékeny magyarnak. Micsoda elszoktató, s a magyar állam iránt közömbössé tevő érzést nevel ez a hétköznapi küzdelmeinek élő állampolgárban!

Hozzánk képest vasut tekintetében bizonyos apró jelentőségű központi helyzete van a többi székely fővárosoknak, de egymással nincsen semmi kapcsolata. Ebben is el vagyunk zárva a testvéri összefüggéstől, s mindenik székely főváros odantalódott a nemzetiségi fővonal érdekszférájába. Egymással csak e fővonal kitérő görbeségei útján érintkezhetünk; hosszú fáradságos ut után. Mi, a kik nemzeti érzésünk szerint is egymás gondolatvilágában élünk, így szóródunk széjjel az országos forgalmi politika rossz iránya miatt. Mintegy mesterségesen osztottak széjjel minket, hogy a régi székely székek nemzeti egysége, államvédő ereje szétrombolódjék a forgalom akadályaiában. Ennek a mi szűk vármegyénknek az országos forgalomtól s testvér vármegyéktől való elzártsága jajszóként kell, hogy végig hasson egész Magyarhon szívére.

Tehát nem alamizsnát kért a deputáció

csak csupán a mesterségesen felállított versenykülönbségek eloszlását. Már vasutunknak Csikfelé való kiépítése esetén Udvarhelymegye a maga ipari tevékenységét éppen úgy ki tudja terjeszteni, mint hajdan a szász föld felé. Csik, meg Marostorda a maga faiparát és bányászatát az országon tul is erőssé tudja tenni, mint a hogy ezek a nemzetiségi vidékeken már rég megvannak. Adják meg ezt a székely vasutat a székelységnek, hogy az ország nyugati része közvetlen összeköttetésbe kerüljön a keletivel, melyet oly szívesen neveznek kormány-nyilatkozatokban, kortesbeszédekben az ország keleti védőbástyájának, s akkor a mi helyi érdekű vasutunk fővonalá való kiépítése kibontakozik a helyi érdekekből és nemzetközi jelentőséggel fog birni.

Ez esetben Csikvármegye óriási erdőbirtokai, valamint Háromszék vármegye kihasználás alatt álló erdősegei nem terhelnek tovább a Brassó—predeal-i, valamint a székelykörvasutat, hanem 115 km.-rel rövidebb uton érik el Tövis állomást. Ez utmegrövidülés már Csikszereda—Héjjasfalva viszonylatban jelentkezik. De mert nem közömbös Csikmegye közgazdasági életére is, hogy az államvasutak új személy és teheráru díjszabása értelmében 120 km. különbözetet fizet, minden rakomány és minden utazó személy után. De igen fontos az a körülmény is, mely az 1895. évi VII. t.-cz. alkotásánál bizonyára már figyelembe vétetett, hogy Csikvármegyében, mint Romániával közvetlenül ütköző határszéli vármegyében, az egész határ a megye vonalán igen nehezen közelíthető meg, ami stratégiai szempontból nagy nehézségeket idézhet elő. Ez időszerint ugyanis Gyimes országhatárra egy esetleges koncentráció igen sok időt venne igénybe és számtalan akadályba ütközne, míg a székelyudvarhely—csikszeredai vasut kiépítésével a stratégiai szempontoknak is a legteljesebb mértékben elég lenne téve.

Megállapíthatjuk, hogy ezen fontos indokoknak egy kormányelnök, mint a szakminiszter tudatában vannak s ezen súlyos érvek elismerését jelentik azok a nyilatkozatok, melyeket a küldöttség előtt a mi vasutunk kiépítésére tettek, amennyiben nem az ügy rövidesen való lerázását, a küldöttségnek szép szóval való kifizetését jelenti, különösen a kormányelnöknek az a kijelentése, miszerint a gazdasági válság elülését meg sem várva, intézkedik az elönmunkálatok megkezdése iránt.

Mi bizalommal eltelve, komoly kormányfőriak ígéretében megnyugodva várjuk az ígéret megvalósítását, mely két székely vármegyének érdekei előbbrevitele mellett országos jelentőséggel bír és eminenter állami

érdeket szolgál. És hogy ez így bekövetkezni fog, kézséges hálával nyugtazzuk Báró Daniel Gábor orszgy. képviselő, Ugon János főispán és Sebesi János alispán ez irányban tett érdemes fáradozásait, amint hogy őszinte elismeréssel adózunk Osikvármegye vezetőinek és a mi országgyűlési képviselőinknek, de magának a küldöttségnek is, mely személyes áldozatok árán is a legnagyobb készséggel tett eleget szülőmegyéje iránt tartozó kötelességének.

A magyar politika egy évtizedes hanyódtatás után, úgy tetszik, most mégis révbe jut és így elkövetkezik az alkotások ideje. Meggyőződésünk, hogy itt alapos, komoly munka végeztetett, melynek nyomán siker és áldás fakad.

BELFÖLD.

Képviselőjelölés. *Heltay* Ferencz képviselőnek fővárosi főpolgármesterré való megválasztása folytán az oklándi kerület mandátuma megürösödött. A megyei központi választmány a választás iránt ugyan még nem intézkedett, azonban előreláthatólag az márczius hóban meglesz ejtve. E tekintetben Dr. *Paál* Árpád főjegyző a képviselőház elnökétől vett leirat szerint a választmányt f. hó 24-ikére hívta össze. A munkapárt jelöltje Báró *Daniel* Lajos, kinek egyhangu megválasztása biztosra vehető.

Két vármegye a minisztereknél.

— Nonstre deputáció a székelyudvarhely—csikszeredai vasút kiépítése ügyében. —

Székelyudvarhely, feb. 21.

Udvarhely és Csikvármegyék, ugyszintén Székelyudvarhely és Csikszereda városok mintegy száztugu küldöttsége a múlt pénteken, 14-ikén, tisztelt *Lukács* László miniszterelnöknel, *Beöthy* László kereskedelemügyi és *Telesky* János pénzügyminiszternél, hogy a héjasfalva—székelyudvarhelyi vonal elsőrangúsítását és a székelyudvarhely—csikszeredai vasutvonal kiépítését kérje.

A küldöttséget *Ugon* János és *Gyalokay* Sándor főispánok vezették a miniszterekhez és abban résztvettek: *Udvarhely* részéről: Dr. *Sebesi* János alispán, *Gothárd* János polgármester, *Szabó* Gábor, Dr. *Pálffy* Jenő, *Szabady* Tivadar, *Szabó* Nándor főszolgabírák, *Lőrinczy* Dénes, *Szentkirályi* Ferencz, *Pál* Lajos, *Szász* Dénes, *Györfy* Ferencz, *Simó* János, *Fábián* Zsig, *Biró* György, *Fernengel* Frigyes, *Tamá*s Balázs, *Ambrus* Ignác, *József* Ignác, *Benede*k Mihály, *Jakabházy* Gábor, *Vas*e Gáspár, *Gály* István, *Klór* Vilmos, *Lukács*ffy János, *Ambrus* János, *Nagy* Ferencz, *Stein* Izaák, *Dénes* Dező, *Szász* Mihály, *Mester* Dávid, *Györfy* László, *Simó* Sándor, *Szász* Mihály, *György* László, *Kovács* Mihály, *Hlatky* Miklós, *Sterba* Ödön, *Simó* Mátya, *Rösler* Károly, *Zöld* János, *Sükösd* Miklós, *Fernengel* Gyula, *Fábián* József, *Reffy* Zoltán kir. ügyész, *Gagy* László, *Pál* Lajos, *Jaeger* József, *Murva*y Samu. Szöllösi Samu törvényhatósági bizottsági tagok, továbbá Báró *Daniel* Gábor, Dr. *Kállay* Tamás, *Ugon* János és *Sándor* János országgyűlési képviselők, *Schwarz* Adolf a homoródvölgyi vasút engedményese és lapunk szerkesztője; *Csikmegye* részéről: *Fejér* Antal alispán, Dr. *Ujfalusy* Jenő polgármester, *Incze* Domokos országgy. képviselő és számos törvényhatósági bizottsági tag.

A küldöttség a képviselőházban kereste fel a minisztereket és első sorban is *Beöthy* kereskedelemügyi miniszternél tiszteltgett, majd *Lukács* kereskedelemügyi miniszternél fogadta, s végezetül pedig *Telesky* pénzügyminiszternek adta elő a deputáció kívánóságát.

Mindhárom miniszternél *Gyalokay* Sándor, mint rangidősebb főispán ajánlotta be a küldöttség szónokait, *Fejér* és *Sebesi* alispánokat, kik bő részletességgel ismertették ezen két vármegye vasutügyi viszonyait és a héjasfalva—székelyudvarhelyi meglevő vonal első rangusításával s a székelyudvarhely—csikszeredai vonal kiépítésével járó előnyöket, mely magasan kibontakozik a helyi érdekek szférájából és eminenter állami érdeket képez. Ezen vasutvonal megépítésével az ország keleti tranzitó forgalma nemkevesebb mint 162 kmeterrel rövidebb utat talál, nem is omlitve annak stratégiai szempontból való rendkívüli fontosságát, s két székely vármegye jövő fejlődésére való kihatását.

Beöthy László miniszter figyelemmel hallgatta meg a küldöttség szónokát és a legnagyobb szíveséggel vette át a vonatkozó memorandumot.

— Érttem és a legnagyobb mértékben méltánylom kívánóságukat — úgy mond. Kívánáságnak nem fantazia szültötte, mert ezen vasutvonal kiépítésének fontosságát maga a törvényhozás is elismerte, amikor ezelőtt csaknem két évtizeddel törvényben biztosította és csak kedvezőtlen politikai és gazdasági konjunkturák képeztek gátló körülményt annak életrehívásában. Sajnos, folytatta a miniszter, a gazdasági viszonyok ezidőszert is kedvezőtlenek, de ennek dacára gondoskodása tárgyát fogja képezni, hogy ezen vasutvonal, melynek kiépítése országos érdek, előmunkálatai irányában a lépések megtéssenek.

A küldöttség lelkesen megjelentette a miniszter választát, mely után *Lukács* László miniszterelnök előtt jelentek meg, ki szintén igen szívesen fogadta a küldöttséget.

— A legteljesebb mértékben átérzem — válaszolt a kormányelnök — a kérdés fontosságát, s mint erdélyi származásu embert mindig örömmel tölt el, ha szűkebb hazám kulturális és közgazdasági érdekeiért valamit tehetek és most is örömmel ígérem, hogy mindent el fogok követni a most kért vasutvonal kiépítése érdekében. Az új választói törvény mellett kétszeresen rászorul az ország keleti védőbástyája a közgazdasági téren való támogatásra, mely támogatást annál szívesebben ígéri meg, mert a helyi érdekek itt az országos érdekek mellett nyerhetnek kielégítést. Milyhelyt a sivár pénzügyi helyzet megengedi, törvényhozási fölhatalmazást kér ezen vasut kiépítésére, de hogy addig is ne legyen idővesztés, érintkezésbe lép a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterekkel, hogy az előmunkálatai intézkedések megtéssenek.

A miniszterelnök jelentős választát a küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel és tapsal vették tudomásul. Ezután a küldöttség tagjai szételedtek a Házban, mert a pénzügyminiszter csak délutáni 2 óra helyezhette kilátásba feljövételét. Az így eltöltött egy órai várakozás alatt *Ugon* János főispán kieszközölte, hogy a deputáció *Tisza* István gróf házelnöknel tisztelgessen. *Tisza* gróf az elnök tanácskozási teremben fogadta a küldöttséget, hol *Ugon* főispán üdvözölte az elnököt és tolmácsolta a székelyföldről feljött küldöttség tisztelétét, melyet *Tisza* egy pár meleg szóval megköszönt és feljuttotta emlékében, a küldöttség tagjaival való beszélgetésében, azt az időt, mikor mint egész fiatal ember a Székelyföldön járt. Ezzel bucaut vett és lelkes éljenzés közben visszavonult szobájába.

Ezalatt megérkezett *Telesky* János pénzügyminiszter, ki nyomban fogadta is a küldöttséget. *Sebesi* János alispán adta elő a két székely vármegye közönségének kérését, melyet a pénzügy-

miniszter kegyesen fogadott és maga részéről is minden lehetőt megígért.

A deputáció, melyet távoztában a *Tolnai* Világlapja részére a Ház kapujában lefényképeztek — a *Gambrius* vendéglőbe vonult, melynek külön éttermében a nap sikerét lelkes hangulatban megünnepelte.

KÖZIGAZGATÁS.

Négyszázezer korona Udvarhelymegyének. A gyűlöletes politikai hajza, a melyet ellenfelei indítottak a kormány ellen, hogy személyes téren ériék el azt, a miért hiába hadakoznak immár két esztendeje a terror és anarchia eszközeivel, nem tántorítja el a kormányt attól, hogy az ország érdekeit minden erővel és teljes odaadással szolgálja és ne igyekezzék előbbre vinni. Az egyik részen a gyűlölet tombolása, a másik oldalon pedig a szakadatlan munka es gondoskodás: olyan látvány ez, a mely tiszteletet kelt azok iránt, a kik csak előre néznek, csak kötelességüket teljesítik, nem törődnek a nyelvtögtetéssel, a fenyegető kibálással.

Ebben a nagy energiát emésztő munkában vállvetetten részt vesz *Beöthy* László kereskedelmi miniszter is, a ki különben is mintaképe a kötelességteljesítésnek és nemes példaadásnak. A miniszter az 1912. évben pusztított árvizek által megrongált közutak helyreállítására és így közvetve az iséges nép segélyezésére céljából exisztenciális segélyt nyújtott. Még őszkor Udvarhelymegye részére 100 ezer korona rögtöni segélyt utalt ki, most pedig újabb 399.369 koronát folyósított inéges munka czimén. A kormány által 18 vármegye részére most folyósított összeg 2,393.000 koronát tesz ki, melyből Udvarhelymegye részesül a legnagyobb összeggel. A kereskedelemügyi miniszternél ez ügyben *Sebesi* János alispán járt el, kinek készséges és eredményes fáradozását a legnagyobb köszönettel veszi a vármegye közönsége.

A jegyzők államosítása.

A választójogi törvényjavaslat bizottsági tárgyalása során *Lukács* László miniszterelnök a közigazgatás államosításáról is nyilatkozott. Többek között azt mondotta, hogy a mi a közigazgatás államosításának kérdését illeti, ez egy rendkívüli fontos kérdés, amelyre vonatkozóan álláspontját már jelezte, hogy ő is hivat az államosításnak s hogy az ország jövője szempontjából ez a legfontosabb teendők egyike, amelyekkel a törvényhozásnak foglalkoznia kell. Azonban ez a kérdés rendkívül nehéz, úgy, hogy nem meri ma nyugodt lelkiismerettel azt az ígéretet tenni, hogy egyidejűen a választójogi törvényjavaslatnak életbeléptetésével az egész közigazgatás államosításának kérdése is megoldható. Van a közigazgatásnak egy ága, melyre utalás is történt és ez a jegyzők kérdése, ami nem annyira a választójoggal, mint inkább az általános adminisztrációval függ össze. A jegyzők államosítása annyira fontos a választójog szempontjából, hogy ezt maga is oly feladatnak tartja, amelyet kiszakítva az egész komplexumból, már a választójogi törvényjavaslat életbeléptetésével kell életbeléptetni. Tehát a közigazgatás államosításának sorrendjében a községi és körjegyzők lesznek az elsők.

Erre vonatkozólag *Gály* István, az udvarhelymegyei jegyzői egyesület elnöke a következőket írja:

— A községi és körjegyzők helyzete a mai viszonyok között közjogilag is oly sajnálatra méltó, aminél szerencsétlenebb helyzetben egyetlen hivatali kar sem lehet és hacsak a községi és körjegyzői kar elszigetelt különválasztása, államosítása volna főczélja a magyar törvényhozásnak, ily módon való államosítás még nagyobb szerencsétlenség lenne ugy a karra, mint a községi közigazgatásra, aminek bizonyítása, bővebb fejtegetése szükségtelen.

Mint hogy a Miniszterelnök Ur nem mondta, hogy a városi és törvényhatósági közigazgatást az államosítási tervvezetből egyszer s mindenkorra kizárja, eo ipso következik, hogy idővel annak is meg kell lennie, és ily formában helyesnek, célszerűnek látom, hogy az államosítást nem fent, hanem alant kezdi. Ennek így kell lennie, hiszen minden alkotásnál a fundamentumot kell először letenni és azután arra lehet a szilárd, omeletes falakat és tartós épületeket felépíteni.

Ugy az állami funkciók, mint a közigazgatási teendők megértése és alapos elvégzése a községi közigazgatásnál tanulható meg. Az élet bizonyítja, hogy a bárony székében született hivatalnokok ugyobbára csak felemberek és a községi közigazgatást is magába szívó államférfiak a közéleti munkában jóval tulszárnyalják az előbb említett beamereteket.

A községi élet azért olyan élettelen, azért olyan se hideg, se meleg, mert alaptörvénye, az 1886. évi XXII. t.-cz. legkésőbbre született, mikor már az 1886. évi XXI. t.-cz. és annak nyomában keletkezett utasítások minden bíraskodási, rendelkezési jogot elvont a községi vezetőségétől és ami csak maradt, azt is a főszolgabírók és képviselőtestületek hatáskörébe illesztette és így a tulajdonképeni felelős vezetőséget minden munkával és felelősséggel elhalmozta akkor, amikor hatáskörét leszorította a minimális határon is alól, rendelkezési jogot pedig egyáltalán nem engedett sehoh.

Ennek a ferde állapotnak megszüntetése, a községi kormányzati rendszer szervezéséig való felépítése és így új magyar nemzeti közigazgatási szervezet megteremtése végett szükséges a közigazgatás államosítása. Az államosítás természetesen megalkotására pedig elsősorban a községi és és körjegyzői kar államosítása szükséges.

Egy iskola nyomorusága.

— A közigazgatási bizottság figyelmébe. —

Székelyudvarhely, febr. 21.

Az állami polgári leányiskoláról van szó, melynek részére a város képviselőtestülete, belátva annak elhelyezkedési tarthatatlan állapotát, ezeltől mintegy négy évvel telket ajánlott fel. Ugy gondoltuk akkor, hogy ezen szokatlan méretekben fejlődő iskola végleges elhelyezése a képviselőtestület szűkebbülésén mulik, mert tanügyi köröknek, különösen a miniszteriumnak az iskola elhelyezése kedves programját képezi. Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ezen szegény város közönysége által nagylelkűen felajánlott telekötmb ma is csak a négy év előtti stadiumban van, minden komolyabb kilátás nélkül arra, hogy ez égető kérdés aználtasésk.

Az iskolánál fenálló állapotokról maga a gondnokság számolt be nem régiben egy, a miniszterhez intézett felterjesztésében, melyben a következőket mondja:

Iskolánk fennállása óta elszenvedte a bérházakban való elhelyezés összes nyomoruságait, amennyiben már hatizben volt kénytelen lakást változtatni. A jelenlegi épületről már 1906 ban kimondta a gondnokság, hogy legfeljebb 100 növendék elhelyezésére való s ma mégis 170 gyerek szorong benne minden kilátás nélkül arra nézve, hogy valamikor javulni fognak a viszonyok. A négy szűk osztályon kívül semmiféle helyiség sem áll a növendékek rendelkezésére úgy, hogy a hittanórák egy részét a tanári tanácskozóban, a rajz, kézimunka és énekórákat a szűk tantermekben tartjuk, a toronatanítás pedig iskolánkban már évek óta szünetel. Vegytani, fizikai és természetrajzi eszközöknek is amugy is szűk tanári tanácskozó három szekrényébe vannak összeszűsítolva, kiserleznai azonban a tantermekben helyszűke miatt vajmi keveset lehet.

A folyó tanévben növendékeink száma annyira megszaporodott, hogy újabb helyiségekről kellett gondolkodnunk, városunk nyomoruságos lakáviszonyai következtében azonban az újonnan megnyitott osztályokat nem sikerült egy épületben elhelyezni. Könnyen el lehet gondolni, hogy e szűk tantermekben milyen erőmegfeszítést igényel

a tanítás, s mennyi gondot okoz a kellő felügyelet és fegyelmezés. Szemléltetési eszközeinket házról-házra kell hordoznunk s a sok ide-oda járkálás tanítónők és növendékek részére egyaránt rengeteg idővesztést és kellemetlenséget okoz. Hát még a tanteremek fűtése, takarítása és rendbentartása mennyi nehézséggel jár!

Székelyudvarhely város képviselőtestülete már 1909. febr. 19-én meghozta a nagylelkű határozatot, melyben 1600 □ ölnyi területet ingyen átengedett a kincstár számára. 1912. januárjában tartott gyűlésén azt is kifejezte, hogy beleegyezik a teleknek a kincstár részéről történő tulajdonjogi bekebelezésébe is, azonban azóta ismét eltelt egy esztendő anélkül, hogy az építkezés ügye valami haladást tett volna.

Intézetünk 28 éves multra tekinthet vissza. Az 1884—5. tanévben 12 növendékekkel meginduló felelőleányiskola jelenleg párhuzamos első osztálylyal s virágzó varrótanfolyammal kibővített polgári leányiskola, mely ma 216 növendékekkel dicsekedhetik. S e növendékek 95%-a szintiszta magyar. Annál sajnálatosabb azonban az a körülmény, hogy az állam e tiszta magyar vidék iskolájára semmit sem áldoz. Nemzetiségi vidéken alig egy-két évvel ezelőtt alakult polgári iskola, teszem azt a hátszegi, még mielőtt életképeségét bebizonyította volna, kényelmes állami épületben helyezkedett el, nekünk azonban ugylátszik bűnök az, hogy magyarok vagyunk, mert iskolánk állandó elhelyezése ügyében kifejtett minden küzdelmünk eredménytelenségig végződött.

Midőn e pár szóban lefestettük iskolánk tarthatatlan viszonyait, úgy érezzük, hogy sikerült Nagyméltóságod atyai jóindulatát pártfogókban szűkölködő iskolánk ügyének megnyerni. Messze vagyunk a központtól s talán egyrészt ez volt az oka, hogy kiáltó szavunk annyira éven át siket fülekre talált. Igaz, hogy messze vagyunk, de itt a távol keleten is lelkesedéssel szolgáljuk nemzeti ügyünket s midőn hazánk lakosságának egyik legértékesebb, de legelmaradottabb elemét, a székelységet igyekezőnk megnyerni a civilizációnak, úgy érezzük, hogy mi is megérdemeljük az állam jóakaratu támogatását. És megérdemli ez a faj is, hogy a nemzetiségekkel folytatott elkeseredett küzdelmében a műveltség és a szellemi fensőbb-ség fegyvereit is használhassa.

*

Mi e lapok hasábjain a szülőktől vett panaszkok alapján ismételtelen szóváltattuk az állami polgári leányiskolánál a megfelelő épület hiányában fennálló tarthatatlan állapotokat. Most a legilletékesebb faktor, a gondnokság emeli fel szavát, és nincs kétségünk, hogy vármegyénk közszereketben álló főispánja, ki minden nemes ügyért szivesen lép akcióba, de maga a közigazgatási bizottság is módját fogják találni, hogy a polgári leányiskola elaludt építkezési ügye újra napirendre kerüljön, s illetékes helyen ennek megvalósítását sürgetni fogják.

TANÜGY.

Modosítások a tanítók fizetés-javaslatán.

A lapunkban is ismertettét fizetésrendezési törvényjavaslat az előkészítő bizottságok tárgyalásain már átment s a hatóság öhajtsására lényeges modósulások ejtettek rajta. A módosításra vonatkozólag kimondotta a bizottság, hogy az nem lesz titkos és a tanító, ha a módosítást magára nézve sérelmesnek találja, fegyelmi uton fellvizingálatot kérhet és az ellentétes minősítés kérdésében a közigazgatási bizottság megkérdezése nélkül a miniszter dönt. Akik ezidőszertu alapfizetés és korpótlék címén többet élveznek, mint amilyen fizetésre a jelen törvény alapján igényt tarthatnak, a különbözetet személyi pótlék címén kapják. Az 1893. év előtt eltöltött szolgálati évekre figyelemmel van a törvény s az 1893. év előtt 5 évi szolgálatra 200, 10 évre 400, 15 évre 600 kor. személyi pótlék folyósíttatik korpótlásul. A lakásbérre vonatkozólag a felekezeti és községi tanítók részére jogában lesz az iskolai fenntartó közlegyeknek és hitfelekezeteknek a lakásbért felemelni, anélkül, hogy ennek következtében a fizetés kiegészítése megállapított államségely megvonható vagy leszállítható lenne. Kimondotta továbbá a bizottság, hogy senkinek sem lehet kevesebb

fizetése, mint amilyen fizetésre a jelen törvény alapján igényt tarthat. Végül úgy az állami, mint a községi és felekezeti tanítónők fizetése és lakbérére a férfi tanítókéval egyenlősített. A lényeges modósításokon átment javaslat törvényhozási tárgyalása a napokban várható.

HIREK.

Székelyudvarhely, febr. 23.

A Sóvidék kívánsága.

— Járásbírósgot kérnek Parajdra. —

A székely vasut kiépítését kérő deputációval egyidejűleg járt a fővárosba a Sóvidék küldöttége is, mely készséggel csatlakozott a vasut dolgában eljáró deputációhoz, míg másnap Székelyudvarhely város küldöttéggel egyidejűleg felkereste az igazságügyminisztert, hogy egy Parajdon felállítendő járásbírósgot kérjen.

Sóvidék lakosainak száma bár a 24000 et meghaladja s az abba tartozó községek egymáshoz mind igen közel fekszenek, mégis igazságügyi szempontból a csaknem 40 kilométernyi távolságra fekvő székelyudvarhelyi járásbírósghoz tartoznak s minden kis ügyes bajos dologgal ily távol kell utazniok. Ezen anomália megszüntetése s az igazságszolgáltatás hozzáférhetőbbé tétele érdekében a parajdi Székely társaság, mint a Sóvidék anyagi és erkölcsi érdekeinek előmozdítása végett alakult egyesület, akciózt indított, hogy Parajdon létesítendő járásbírósg szervezése iránt a szűkeleges lépések megtétesenek. A parajdiak, mikor ezt kéri, nem is új dolgot kérnek, mert az csak mintegy felelevenítése, visszaállítása lesz a régi állapotnak, ami volt a hetvenes évekig Parajdon. mert hiaz addig volt itt járásbírósg s ez annak idején politikai okokból szünet meg a bíróságok ujászervezésckor az 1871. évi XXXI-ik t.-cz. folytán, amikor a parajdi járásbírósg megszüntetésével Okládon állított fel járásbírósg a Parajd és vidéke a székelyudvarhelyi kir. járásbírósgához csatoltatott. Parajd azóta nagyon sokat hsladt és fejlődött. Azóta kapott vasutat, főszoigabírósg felállításával a mult évben járási székhely lett, számos iparos és kereskedő telepedett le, bankok nyitak meg, az állam sóbányáinak művelése is jelentékeny lendületet vett egy sómalom építése által, úgy, hogy az évi sőttermelés 50,000 métermázsáról 200,000 métermázsára emelkedett s a közleg lakosainak száma is jelentékenyen megnövekedett, úgy, hogy bátran elmondhatjuk, hogy jelenleg Parajd az egész vidéknek igazán központja.

Parajd és vidéke továbbfejődésének egyetlen kerékkötője a jelenlegi igazságügyi beosztás célszerűtlensége, a járásbírósgnak távoli fekvése. Ugyanis, amit már fentebb említettük, a székelyudvarhelyi járásbírósg Parajdtól s a közeli szomszédos községektől csaknem 40 kilométernyi távolságra fekszik s a mellett még természeti nehézségek is akadályozzák az azzal való közvetlen és gyors összeköttetést. A jelenlegi járásbírósgai székhely távoli fekvése a farsztó és nehéz megközelíthetőségén kívül még azzal a nagy hátránnyal is jár e vidékre, hogy a birói kiszállások rendkívül nagy költséggel járnak s a mellett télen nem is eszkozölhetők, ami jelentékeny kárt okoz és igen nagy terhet ró a jogkereső közönységre. A jelenlegi tarthatatlan állapot megszüntetése érdekében áll egyébként magának a székelyudvarhelyi járásbírósgnak is, mert a jövő évben életbeleptendő új polgári perrendtartás a járásbírósgokhoz tartozó ügyek értékhatárának 2500 koronára való felemelésével, valamint a váltóügyeknek szintén a járásbírósgok hatáskörébe való utalásával jelentékeny munkatöbbletet ró ezekre a járásbírósgokra, úgy, hogy már erre való tekintettel is feltétlenül szükségesnek mutatkozik egy járásbírósgnak Parajdon leendő felállítás.

A küldöttég kívánságát Kállay Tamás, a kerület képviselője ismertette a miniszter előtt,

kilátásba helyezvén, hogy amennyiben pedig a járásbíróóság létesítése tervébe vétetnék, úgy előreláthatólag a község is, a közbirtokosság is hozzájárulna az építési költségek fedezéséhez, esetleg épületet is építené s kiadná a kincstárnak haszonbérbe, ami az államnak jelentékeny könnyebbésg volna.

Balogh Jenő igazságügyminiszter a küldöttség kérését igen kegyesen fogadta, s ha arra határozott ígéretet nem is tehetett, kilátásba helyezte, hogy a kérdést az új járásbíróóságok felállításával egyidejűleg szívesen fogja tanulmány tárgyává tenni.

Egy aprokrif levélke czáfolata.

— A polgármester nyilatkozik —

Székelyudvarhely város képviselőtestülete imént tartott közgyűlésének tárgysorozati pontját képezte egyes tisztviselőknek fizetéselőleg iránti kérése. A közgyűlés a kéréseket csak részben teljesítette, mivel a pénztári zárlat szerint a város kasszája üres volt. Mindenesetre sajnálatra méltó ténykörülmeny, hogy a város a neki szolgálatot teljesítő tisztviselőket nem részesítheti rendkívüli segélyben, amikor arra tényleg szükség van és amikor a pénz drága és költségnövekedés jutni nehezebb — azonban ez természetesen még korántsem jelenti azt, hogy ezért alattomos, névtelen támadást intéztessek a polgármester ellen, ki végtére is csak a képviselőtestület vonatkozó határozatát hajtja végre. Am a meggyanúsító támadás megjelent, s miután arra felhívták figyelmünket, kérdést intéztünk *Gothárd* János polgármesterhez. A polgármester ur a következőekben volt szíves előtűnik nyilatkozni:

— Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a Székelyudvarhely 14-ik számában megjelent „Tisztviselők a polgármesteri taktikáról” szülő cikket, mely „Egy tisztviselő” név alatt jelent meg — nem városi tisztviselő írta. És ezt a kijelentést annál nyugodtabban tehetem, mivel nem képezlek olyan városi tisztviselőt ki ismerve a valódi tényállást ily alávaló hazugságra képes lenne, s ha mégis mindezek dacára egy tisztviselő képes a valódi tényállást ily elferdített a valóságnak meg nem felelő alakban lapok útján közléteni, terjeszteni, az nem méltó a tisztviselői állásra és névre.

— Kijelentem azt is, hogy a cikk rendén említett 17.000 kor. államszegély a város közigazgatási költségei, illetve első sorban a városi tisztviselők fizetés kiegészítésének a potlására kell, hogy fedezetet nyújtson. Továbbá minden egyes tisztviselőnek és képviselőtestületi tagnak is tudni kell, hogy az év első felében községi pótdadót kivetni nem lehet, mivel a községi pótdadó alapját képező egyenes állami adók kivetése csak a tavaszi hónapok alatt szokott befejezést nyerni; a haszonbér pedig május és június havában szoktak fele részben befolyjni.

— Már most az a kérdés, hogy ily körülmények között miből fedezi a város a tisztviselők havi fizetését és egyéb kiadásait az év első felében? Hát bizony erre a czélra caupán a vámos jövedelme és a fogyasztási adóknak a várost illető csekély része szolgál fedezetül, ami korántsem elegendő még a tisztviselők és alkalmazottak havi fizetésére is.

— Ezeket tekintetbe véve, ha a városi tisztviselők által kért 7000 korona fizetéselőleg szintén a 17.000 korona államszegély terhére lett volna a képviselőtestületi közgyűlés által engedélyezve, igen könnyen beállhatott volna az a mindnyájunkra nézve kellemetlen eset, hogy fizetési előleget kaptunk volna, de a következő hó 1-én fizetést nem. Így mégis a kisebb rosszat kellett választani.

— Továbbá kijelentem azt is, hogy a 17.000 korona államszegély nem az Udvarhelymegyei takarékpénztárban, melynek igazgatósági tagja vagyok, hanem az Agrár főknál lett elhelyezve s így ciklikirónak ez a szerencsétlen állítása sem felel meg a valóságnak mint ha én mint polgármester az Udvarhelymegyei takarékpénztárt meg nem engedtem előnyökhöz juttattam volna.

Nőgyűlési közgyűlés. A Jótékony nőgyűlés ma, vasárnap, délután fél 3 órakor a megyei ház kistermében *Homolay* Lajosné elnökletével tartja közgyűlését. A közgyűlésen *Biró* Sándor egyleti pénztárnok és *Dr. Gönczy* Gábor egyt. titkár tesznek beszámoló jelentéseket.

Eljegyzés. *Wagner* Henrik a székelyudvarhelyi kerületi munkábiztosítói pénztár igazgatója, eljegyezte *Walther* Lenkét.

A törvényszék elhelyezése. Ismeretesek azok az állapotok, melyek a mi törvényszéki épületünkönél fenállanak és amelyeket ugy a város; mint maga a törvényszék, évek óta szánálí akarnak, ám a telek vásárlás még tovább nem tudtak jutni. A vasut ügyében eljáró deputáció *Ugron* János főispán vezetésével újra megragadta az alkalmat, hogy a kérdést dülőre juttassa. Ugyanis a mult szombatán a városi és megyei nagy küldöttség felkereste *Balogh* Jenő igazságügyminisztert, ki előtt *Ugron* János főispán ismertette a viszonyokat, melyek az igazságszolgáltatás érdekében parancsolólag követelik az új törvényszék megépítését. *Balogh* igazságügyminiszter igen kegyesen vette a deputáció kívánságát és határozott ígéretet tett arra, hogy az építkezéshez szükséges összeg már az 1914. évi költségvetésbe feltűnt be lesz illesztve s így az építkezés ugyanazon évben megkezdhető lesz. A küldöttség, — melynek tagjait a főispán bemutatta a miniszternek és a melyben *Ugron* Zoltán és *Kállay* Tamás képviselők is résztvettek — lelkesen megjelenezte a minisztert.

Áthelyezés. A belügyminiszter *Szentkirályi* Andor főispáni titkárt, belügyminiszteri s. fogalmazót, *Déváról* Székelyudvarhelyre áthelyezte.

Kinevezések. A király *Serényi* Béla gróf földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Fás* Gyula kaposvári főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost főerdőtanácsossá kinevezte; továbbá *Héjas* Kálmán erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi címet és jellegét, *Ráduly* János főerdőmérnöknek az erdőtanácsosi címet és jellegét adományozta.

Az új méhészeti kerület. Megemlékeztünk a földművelésügyi miniszter azon intézkedéséről, hogy a Székelyföldet külön méhészkerületté osztotta. A kerülethez a négy székely vármegye és a vármegyék területén fekvő szab. kir. és r. t. városok tartoznak. Az új kerület vezetésével *Nemes* Győző méhészeti vándortanítót rendelte ki a miniszter Sepsiszentgyörgy székhelylyel.

Kinevezés. A m. kir. vallás közoktatásügyi miniszter *Dr. Császár* Károly ideiglenes minőségű tanfelügy. tollnokot a megfelelő illetmények élvezetével tényleges tolnokká nevezte ki.

Mozgalom az erdélyi fürdők fellendítésére. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület fürdőügyi osztálya a minap ülést tartott Kolozsvárt. Az ülést *Dr. Török* Imre, a fürdőügyi osztály elnöke vezett. Az elnök előadta, hogy a mult közgyűlés határozata folytán hívta össze az ülést, a mennyiben a közgyűlés utasította az E. K. E. elnökséget, hogy a tavasz folyamán az erdélyi fürdők fellendítésének ügyében rendezzen az egyesület egy fürdőügyi nagygyűlést. *M. Kovács* Géza főtitkár ismertette ezután az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek az erdélyi fürdők fellendítésére irányuló két évtizedes működését. Az egyesület kétszer rendezett fürdőügyi nagygyűlést ezeknek határozatai folytán fürdőügyi kiállítás rendezett Párisban, Brüsszelben, Budapesten, Sepsiszentgyörgyön, Marosvásárhelyen és állandó kiállítást tart fenn a Mátyás-házi múzeumban. Eddig összesen 14 fürdőügyi kiadványt jelentettek meg, köztőlük 1 német és 1 angol nyelvűt. A működés részletes ismertetése után javasolta, hogy a E. K. E. fürdőügyi osztályának újabb való megalakulása és szervezkedése mondassekk ki határozatilag, a szakosztály egészítése ki magát a kolozsvári orvosok, gyógyszerészek bevonásával. Tűzse ki a szakosztály a fürdőügyi nagygyűlés időpontját. Határozatilag kimondották, hogy a fürdőügyi nagygyűlésnek megtartása feltétlenül szükséges és javasolják az igazgatóválasztmány előtt, hogy a gyűlést márczius hó 26—26-ára hívja össze. A nagygyűlés előkészítésére kiküldöttek egy 12 tagu bizottságot s ezzel az ülést véget ért.

A deputálás hasznai. A vasutunk kiépítése ügyében eljáró deputáció, amint arról beszámolunk, sikeres munkát végzett, amennyiben az illetékes miniszterek ígéreiteket határozott formában tették meg, s így bizony számíthatunk, hogy az előzetes munkálatok még a folyó év tavaszán megkezdődnek. A vasut ügyében a deputációt előkészítő és az azzal eljáró *Ugron* János főispán, *Sebesi* János alispán és a város részéről *Gothárd* János polgármester egyidejűleg alkalmat találtak, hogy több fontos megyei és városi ügy kedvező és gyors elintézését az illető miniszteriumokban eljárják. Így biztos ígéretet nyertek közvetlen a minisztertől a törvényszék új épületének a költségvetésben való biztosítására, míg az osztályban határozott formában kilátásba helyezték a jelenleg törvényszéki helyiségül szolgáló, de már a város tulajdonát képező épület renoválását, mely irányban csak az utóbbi városi gyűlésen történt interpelláció botránnyosan lerongyolódott voltáért. Az alispán sikerrel intervenciált az újabb árvízvár segély ügyében, melynek eredményeként egy pár korona hűjával négyezer korona rendkívüli begélyt sikerült kieszközölni, vagyis olyan összeghez juttatni a megyét, mekkorát megközelítőleg sem kap egyetlen megye sem. A polgármesternek a belügyminiszterium műszaki osztályában sikerült ígéretet szerezni, miszerint a város csatornázási tervét azonnal elkészítik s azt már május hóban a város rendelkezésére bocsátják. Ugyancsak kedvező választ nyert a polgármester a városi bevezetési illeték és vásárvám tarifa ügyében is, mennyiben annak jóváhagyását a leghatározottabb formában megígérték, sőt azonnal intézkedtek is, hogy az ügycsomó további eljárás végett a kereskedelemügyi miniszteriumba átküldessék, hol a gyors elintézését szintén kilátásba helyezték. Szóval a nagy ügy, a vasut ügye mellett több a várost, vármegyét közvetlen érdeklő ügyben is sikeres intervenczió történt.

Egy szent ereklyének hazahozása. Kegyeletes elhatározás fogamzott meg *Mikes* János grófbán, a szombathelyi egyházmegye püspökében. A püspök engedelmet kapván a tours-i érsektől, haza fogja hozatni a szombathelyi egyházmegye védőszentjének, szent Mártonnak a 397-ik esztendő óta franciaországi Toursban porladó tetele néhány ceont darabját.

Az iparosok szabad lyczeumában f. hó 16-án *Dr. Hoffer* András ref. collegiumi tanár tartott tanulságos előadást a söröl. Igen érdekesen és vonzóan tárgyalta a sör szerepét az állati és növényi életben, valamint bányászati és ipari alkalmazását is. *Bardocs* Béni iparos-segéd tüzes szavallatát is nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság. — Ma délután 2 órakor újra *Hoffer* ref. koll. tanár tart előadást és *Bođrogi* Baláza, a lyczeum énekvezetője, szótól énekel. Az érdeklődő közönséget ezuttal is tisztelettel meghívja a rendezőbizottság.

Földműveseink nyugdíjintézménye. Az Udvarhelymegyei Népművelési Egyesület elnöksége azon alkalmából, hogy *Fáy* András cs. kir. kamarás Székelyudvarhelyen, folyó évi márczius 11-én a vármegyeház distermében ismertető előadást tart az orsz. munkás család-pénztárról és földművesek nyugdíjintézményéről, az egyesület tagjait az említett időre és helyre értekezletre hívja össze. Ez uton kéri a tagokat, hogy az értekezleten lehetőleg teljes számban vegyenek részt.

A közművelődési egyesület matinéje. A közművelődési egyesület mult vasárnap rendezett első előadását *Szabó* Dezso főreáliskolai tanár tartotta meg előkelő közönség jelenlétében. A matinéet *Pál* István apát-esperes, plebános, mint a közművelődési egyesület díszelőnöke nyitotta meg; megnyitó beszédében ismertette a közművelődési egyesület célját és szükségességét. Élénk tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után *Robonyi* Mariska szavallatással. Ezt követte *Szabó* Dezso tanár előadása a 19-ik század irodalmi áramlatai címmel, mely kérdést sok eredetiséggel, lendülettel magyarázta. Előadását lelkes tapsokkal jutalmazta a közönség, bár egyes kijelentései itt-ott ellenvéleményre is nyújtottak alkalmat.

A Nőegylet teaestélyét, mint jeleztük, március hó 1-én, szombaton tartja meg a megyeház disztermében. Az estély iránt, mely teljesen házi jellegű lesz, általános az érdeklődés, s annak sikerét előre biztosítja az a névsor, mely az estélyen való közreműködését megígérte. Az egyes sátrokban a következő hölgyek árulnak: *pecsenyénél:* Főlegyházy Antalné, Amberoy Józsefné, Özv. Kassay Endréné, Duka Andrásné; *bornál:* Bakóczy Károlyné, Véber Ernőné, Tamás Ilonka, Holzmann Berta; *pecsenyénél:* Biró Istvánné, Hinléder Ernőné, Szilveszter Andorné, Laukó Lenke, Koncz Mariaka, Szöllösi Irén, Mezei Nellike; *teánál:* Szakács Zoltánné, Solymossy Lajosné, Urbányi Istvánné, Nagy Lajosné, Persián Jánosné, Becsek Aladárné; *tésztánál:* Válcintsi Ferenccséné, Vass Lajosné, Lányi Imréné, Révfy Zoltánné, Esztegar Bálintné; *fügyallnál:* Burnáz Imréné, Gáspár Boldizsárné; *sekte kővénel:* Reinor Ferenccséné, Szabó Andrásné, Borosnyay Pálné, Dolny Róbertné; *szivarnál:* Szabó Istvánné, Orbán Jánosné, Csanády Margit. Teritenek és árulnak: Lánckzy Lele és Buba, Kovács Ilus, Margit és Perzsi, Gyertyánossy Etus, Székely Manczi, Ádám Ida, Soó Manczi, Kassay Erzi, Nagy Berta, Páll Mariaka, Gál Irma, Br. Orbán Ella, Siegmund Gertrud, Hrobonyi Ilus és Margit, Solymossy Anus és Lola, Szalay Mariska, Gábor Irma, Császáz Mariska, Pap Lenke és Rózsika, Daróczy Margitka, Frank Rózsika. — Az estélyen előruaitásra kerülő ételnek és italoknak meghatározott mérsékelt árai vannak. Az estély 8 órakor kezdődik és belépti díj személyenként 2 K, családijegy 5 K, diákjegy 1 K.

Letépték a zászlót. A múlt vasárnap a Polgári önképző-egylet működési szinelőadására alkalmából a Budapest-szálló bejárójánál kitűzték a nemzeti lobogót. Az éj folyamán valami éretlen fickók ezen lobogó rudját kétféle törtek, s az így megsértett trikólort magukkal elvitték. Az esetnek az ügyeletes tűzoltó szemtanuja volt, ki nek jelentése alapján a Polgári kör elnöksége a rendőrségnél megtette a jelentést, mely a vizsgálatot bevezette s így az aljas tett elkövetői bizonyára hamarosan kézrekerülnek.

A sóvidéki Népművelési egyesület megalakulása után legfőképpen taggyűjtésre és a szervező munkálatok elvégzésére fordította figyelmét. A tagok gyűjtése szép eredménnyel járt. Udvarhelyvármegye főispánja, alispánja, székelyföldi kirendeltségének vezetője a legmesszebb menő támogatásukról biztosították az egyesület elnökségét, mely meglehangú és rokonszenves biztató sorok a tagok között a legnagyobb reménnyel kecsegtetnek a jövőt illetően. A Magyar Gazdaszövetség Hangya központja saját költségére 6 előadás megtartásának engedélyezte, az előadók kiküldetéséről és az előadások helyének és mikori megtartásának idejéről az igazgató választmány közelebbi gyűlésén fog határozni. Terve van véve március 15-ének gyermek színi-előadásokkal való megünneplése és egy műkedvelői előadásnak az egyesület pénztárára megerősödésére való rendezése. Ugyiláztik reményeink valóra válnak s az egyesület a kezdet nehézségével sikeresen megküzdve, valódi hivatását — a sóvidéki székelység kulturális és közgazdasági előhaladását sikeresen biztosítani fogja. (n.)

Műkedvelők színháza. A „Polgári Önképző és segélyező egyesület” által a múlt vasárnap rendezett műkedvelői előadás ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Az estély összes bevétele 413 korona, tiszta maradvány mintegy 170 korona. Az előadásokon szerepeiket kitűnően oldották meg: *Hermann Elíz, Jakabos Róza, Malviánsky Piroksa,* ugyiszint *Bakó Margit, Papp Margit,* és a férfiak: *Bodrogi Balázs* routinorozott játékkával, *Székely Jenő, Ferenczi István,* valamint *Kónya Kálmán.* Az estély sikerének nagy része illeti meg *Fischer Ferenc* rendezőt, ki nem ismerte fáradságot, az egyesület érdekében minden munkát elkövet. — Az estélyen felülírtettek: *Dr. Mezei Pál 5 K, Ifj. Ferenczi Ferenc 2 K, Dr. Szabó József 2 K, Horváth József 1 K, Buchhauer Károly 60 fill, Gyöffy N. 50 fill, Paschek*

Viktor, N. N. N. N., Gaskó Béla, Szoles Dénes, Imrich Vilmos, Ifj. Fülöp István, Bodrogi Géza 40—40 fillert. Fogadják érte az egyesület hálás köszönetét.

Jegyzői választás. A vágási körjegyzőség megüresedett jegyzői állását a napokban töltötték be választás után. A kör egyhangulag *György Venczel* h. jegyzőt választotta meg, ki mint helyettes jegyző a körhöz tartozó községek népének teljes bizalmát és szeretetét kiérdemelte. Ugyancsak a napokban tartott választáson töltötték be a zetelaki s. jegyzői állást is, melyre *Szabó Gábor* s. jegyzőt választották meg. Mindkét választáson a járás főszolgabírája, *Szabó Gábor* elnökölt.

Az ócsfalvi „Ifjusági Egyesület” 1913. február hó 16-én este igen szépen sikerült műsoros estélyt rendezett. Szintén került a „Faluróssa” című népszimul. Szerepeltek: *Orbán Elek, Márton Dénes, Pémet Agnes, Antal Ilona, Hodgyai László, Fekete Mariska, Orbán Sándor, Hodgyai Áron, Tibád Ferenc, Orbán Irma, Hodgyai Mózes, Németh Biri, Hodgyai Berta, Orbán Elekné, Pál Berta és Szeute István,* kik ügyességükkel, rátermetőségükkel egész este szórakoztatták a vidékről és helyből igen szép számmal összegyűlt közönséget. de valamennyi szereplő közül dicsejkük meg külön idősebb *Orbán Elak*et, kiúlé alkalmasabbat keresni se lehetett volna *Gonosz Pista* szerepére. — Tiszta jövedelem fele-réze (34 K.) az egyházközség Orgona-alap javára, fele része pedig az Ifj. Egyesület saját pénztárára javára fordították.

Inség tengeri. Mult számunkban jeleztük, hogy a Kirendeltség az inséges helyzetre tekintettel a vármegyében kedvezményes árban tengerit fog kiosztani. E tárgyban *Gál Mihály* kántortanító, mint a székelyudvarhely-szombatfalvi gazdák elnöke felhívást bucsátott ki a tagokhoz, hogy mindazok, kik a kedvezményes tengeriből élelmezés és takarmányozás céljára beszerezni óhajtanak, a lehető legrövidebb idő alatt métermázsánként 15 koronát *Sándor Gergely* ny. utmester, gazdaköri pénztárnokhoz fizessenek le. Az inséges helyekre tekintettel ez alkalomból kivételesen a gazdakörön kívül állóktól is elfogadnak jelentkezést az egész város területére. A jelentkezés alkalmával a tengerinek jelzett ára feltétlen lefzetendő.

Az Iparfejlesztő bizottság f. hó 24-ikén d. u. 4 órakor *Ugron János* főispán elnöklétével ülést tart.

Vívóverseny (vívóakadémia). *Szánthay* Ferenc okl. vívómester decembertől kezdve szépen látogatott vívókurzust tartott. A közönség köréből s a három tanítványból mintegy száz-tizen vettek részt a tanfolyamon, hol kard és törvívásban kaptak oktatást. E tanfolyamnak méltó befejezése lesz az a verseny, melyet a mester március hó 2-ikén d. u. 6 óráról rendez a Budapest-szálló szobház termében. A kard és törvívásban a diákok vesznek részt mind három intézetből, az akadémián pedig többek között: *Blettinger Károly* ca. és kir. százados, *Dr. Fabinyi Ló,* *Dr. Majthényi Miklós,* *Z. Sebess József,* *Szabó Ferenc,* *Benedek Lajos* Székelyudvarhelyről, *Szentkirályi Kálmán,* *Török Tamás,* *Tolvaly Tibor* pedig Székelykeresztúrról. Nem lehetetlen, hogy *Kolozsvárról* is lejönnék egy páran kardjaikat összemérni a helybeliekkel. Ismervo a mester lelkiismeretes s kitűnő oktatását, a verseny, valamint az akadémia igen szépen ígérkezik. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. Jegyek a helyszínen kaphatók *Páhol 6 K,* személyjegy *2 K,* diákjegy *50 K,* karzat *40 fillér.*

Lótartó gazdák figyelmébe. A város polgármestere a következő felhívást teszi küzzé:

Az 1891. év április hó 3-án 16.500 szám alatt kiadott Honvédelmi miniszteri rendelet értelmében felhívatom a Székelyudvarhely r. t. város területén tartózó összes lótulajdonosok, hogy a birtokukban levő összes lovakat és teberhordó állatokat folyó év február hó 15—25 napjára a városi tanács katonai Ügyszertályában bejelenteni sziveskedjenek. A bejelentés elmulasztása esetén a fent idézett miniszteri rendelet 3. §-ának 7. bekezd. értelmében a mulasztó tulajdonos 30 koronáig terjedhető pénzbírással büntetettik.

A munkás és oszlopdogolya pénztár intézményének és ennek keretében a földművesek nyugdíja ímvertetésére *Dr. Sebess János* alispán a népjólét érdekében szüköségeinek látja, hogy széleskörű és eredményes mozgalom induljon meg a vármegyében. Evégből magához a pénztárhoz fordult, hogy a népszerűsítő előadások tartására ide alkalmas előadókat küldjön. A megkeresésére maga a pénztár igazgatója *Fás Gyula* cs. kir. tanácsos helyezte kilátásba, hogy márc. 9—11 napjain Udvarhelyvármegye közönségének hajlandó az Ugyról előadásokat tartani. Az alispán ki az Ugyr meleg szeretettel karolja fel 3 egyesület összehívása végett fordult az egyesület elnökeihez és podig a vármegyei népművelési egyesület részéről *Hlaky Miklós,* a tanítói egyesület részéről *Pál István* apát és *Gyerkes Mihály,* a jegyzői egyesület részéről *Gálffy István* elnökökhöz, hogy az egyesületek tagjait folyó évi márc. 11-én d. e. 10 órára a vármegyeház kistermében tartandó értekezletre hívják össze, hol az előadás meghallgatása után a további teendőkre nézve tájékoztatást nyernek. Ilyen módon bizonyosra vehető, hogy ezen áldásos intézmény a vármegyében gyökeret verhet.

Állati hullatér létesítése. Felmerült esetről kifolyólag elvi határozatban mondtotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy bérelt területen állati hullatér létesítése meg nem engedhető.

A várm. méhészegylet közgyűlését folyó évi márc. hó 3-ikén (kedden) d. u. 1/2 3 óráról kezdődőleg tartja Székelyudvarhelyen a vármegyeház kistermében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Lányi Imre elnök elnöki megnyitója. 2. Gál Imre titkári jelentése. 3. Lőrinczi Béla pénztári számadása az 1912-ik évről. 4. Az ért. osztály szervezése. 5. Az 1913. évi költségvetés tárgyalása. 6. Tiszújítás és a választmány 1/3-ának kisorsolása, új vál. tagok választása. 7. *Tavasszi munkák a méhesben* címmel előadást tart *Demeter Miklós* mátsfalvi tanító, vál. tag. 8. Indítványok. Közgyűlés előtt d. u. 2 órakor a vármegyeház kistermében vál. ülés tartatik.

x **Stampay** kath. ének- és imakönyve (XIX. kiad. 256 old.) 30 fill., vászonban 50 fill. Tízre egy ingyen, kotta ingyen; *Köbölkut, Esztergom* m.

IRODALOM.

Két legenda. Régen volt olyan közvetlen hatása magyar versnek, mint a történelmi nevezetességű Rákospartokról megjelent két legendának, melyet *Péterfy Tamás* székely költő írt „*A holló fúja*” egy élő legenda Mátyáskirály hollójáról. Az öreg rezgőnyárfa vastag ágai egymást dörzsolva, károgó hangot hallatnak időnkint. Százados törzset a költemény hatása alatt ércbe öntött táblával jelölték meg a Rákospartok partján „*A Rákospartok legendája*” a rákospartok szomorú, s szép története. Szavalkó részére igen becses mind a két költemény. A füzetet *Dobay Zsigmond* festőművész rajzai díszítik. Ára postai küldéssel együtt 50 fillér. Cím: *Péterfy Tamás* író, Budapest, IX. Köztelek. Az összeg levéljegyekben is beküldhető.

A Magyar Figyelő 4. számának élén találjuk gróf Tisza Istvannak cikkét „Történelmi materializmus a Bal-kónon”, amelyben a történelmi materializmus hirdetésével szemben a balkáni háború etikai indokaira mutat rá. *Palágyi Menyért* Lassallanak a szociálistákhoz való viszonyát fejtegeti. Nagyon érdekes *Adorján Andor* tanulmánya, amelyben egy, a harminces esztendőben Magyarországon járt porosz kapitány úti naplóját ismertet. A szépirodalmi részben *Herczeg Eerence: „Óreg és fiatal”* című novelláját találjuk. *Egy Csapó Ánóv* alatt író szerző *Ambrus Zoltán* munkáiról írt tanulmányt, „*Radiólia kis katedé-*” címen *Hornvánsky Gyula* a Galileista füzeteiről ír, *Kemény Simon* pedig az új magyar újdonságokról azinbázi azinbázi cikkeiben mond bírálatot. *Gadag: „Feljegyzések”* rovat egészíti ki a tartalmas és értekes számot. A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadói hivatala Budapest, VI. Andrássy ut. 16. Előfizetési és egész évre 24, félre 12, negyedére 6 korona.

„Az Érdékes Újság” március második felében egy új képes hetilap első száma fogja magára terelni a magyar olvasó közönség figyelmét és érdeklődését. Ennek az új képes hetilapnak címe lesz: „Az Érdékes Újság”. Amiben azonban paratlan lesz „Az Érdékes Újság” a magyar képes lapok között: az a meginduló képes hetilap képes és eményes része. A fejlettebb külföldön ma az illusztrált hetilapok a fejlődésnek olyan fokát mutatják, mely Magyarországnak egyelőre még ismeretlen. Egy-egy külföldi illusztrált hetilap csodálatos köntöse mellett a ma-magyar illusztrált lapjaink segényesége egyszerű-másosor szinte fájdalmasan érintett. „Az Érdékes Újság” ezen a téren új korokat fog jelenteni, mert megismerete a képek mélynyomára reprodukciójának szabadalmát és ezzel az illusztrált újságok olyan új típusát vezeti be a magyar sajtóvilágába, hogy ezen a ponton se kell többé a fejlett külfölddel szemben restelkednünk. Hogy pedig „Az Érdékes Újság” a család

minden igényét és minden szükségletét kielégíttesse, az állandó aszérirodalmi és illusztrált hírszolgálati olvasmányokon felül külön melléklettel fog kedvezkedni az aszanyoknak és a gyermeknek. A divatrol, a gyermekkorra várakozásról, a sportokról és a hasznos tudnivalókról, éppoly kevéssé fog megelégedezni, mint ahogyan a családtagi barátja nem felejt el látogatása előtt gondolni mindenre és mindenre, ami a család örömeiben és szükségleteiben tartozik.

Népies gazdasági előadások.

Székeljudvarhely, feb. 23.

Udvarholvyvármegye gazdasági egyesülete a gazdakörök bevonásával, a földmivvelésügyi kormány, az Erdélyrészi kirendeltség és az Ömege anyagi és erkölcsi támogatásával ezen a tavaszon is tart népies gazdasági előadásokat. Erre vonatkozólag az egyesület elnöksége a következő széleskörű programot állította egybe:

Február 27. *Székelkeresztur*: Pater Béla gazd. akadémiai igazgató: A gyógynövények termesztése, értékesítése. Schüller Zsigmond a Magy. Magtényészt. részv. társ. ügyvezető-igazgatója: A vetőmag termesztéséről.

Márczius 2. *Felsőboldogfalva*: Német Albert p. u. titkár: A munkás segélypénztárról. Kulcsár Ferencz gymn. tanár: A méh, munkája a mozon és a gyümölcsös kertben. *Székelbellenfalva*: Szabó Gábor főszolgabíró: A munkás segélypénztárról. Dr. Ráczkó Sámuel j. orvos: A gyermek betegségekről. *Koronád*: Hadnagy Mihály róm. kath. plebános: Hogyan boldogul a földmives gazda. Biró Domokos áll. tanító: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Benczéd*: Gyarmathy Dénes áll. tanító: Talajjemelés, talajmivvelés, szántás-vetéséről. Miklós György: A gyümölcs termesztés és értékesítéséről. *Bétfalva*: Baczó Lajos ref. lelkész: Az állatbiztosítás fontosságáról. Jakabházi Gábor főjegyző: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Bordos*: Dr. Demeter Lőrincz birtokos: A talaj egyszerű mivvelése és trágyázásról. Viola Miklós áll. tanító: A méhtenyésztés fontossága és hasznáról. *Bözödujfalu*: Dr. Páffy Jenő főszolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. Hexner Adolf járási állatorvos: A járványos állatbetegségekről. *Karácsonfalva*: Demeter Dénes unit. lelkész: A gazdasági munkás segélypénztárról. Kelemen Lajos tanító: A takarmány termeléséről. *Sükő*: Hlatky Miklós gazd. egyes. titkár: A talaj termő erejének a fenntartása. Lukács József szolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról.

Márczius 9. *Fenyéd*: Dr. Paál Árpád várm. főjegyző: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Zonda József* törv. hat. főállatorvos: A járványos állatbetegségekről. *Fiatfalva*: Szász Elek áll. igazg. tanító: A kisgazda állattenyésztéséről. Viola Miklós: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Rugonfalva*: Dr. Jaakovich Pál orvos: A gyermek betegségekről, azok okairól, fertőző voltokról. Jakabházi Gábor: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Firtosmartonos*: Dr. Páffy Jenő: A kihágásokról. Hexner Adolf: A járványos állatbetegségekről. *Székelymussna*: Sándor Gergely lelkész: A kisgazdaságok helyes vezetése, állat, gyümölcs termesztés, alkoholizmus. Demeter Miklós áll. iek. tanító: Méhészet és mezőgazdaság. *Homoródbátfalva*: Dr. Ráczkó Sámuel: A gyermek betegségekről. Gál Imre áll. tanító: A méhészet, gyümölcstermelés, mezőgazdaság. *Nayygalambfalva*: Beke Albert igazg. tanító: A gazdasági munkás segélypénztár ismertetése. Száva Mihály tanító: A helyes állattenyésztéséről. *Erdőfüle*: Szabady Tivadár főszolgabíró: A kihágásokról. Hlatky Miklós: A föld termő erejének a fenntartása, fokozása, kettős termelés. *Bardocz*: Szabady Tivadár: A gazdasági munkás pénztárról. Hlatky Miklós: Az állattenyésztés és takarmány termeléséről.

Márczius 16. *Kadicsfalva*: Kakucs Ferencz róm. kath. plebános: A mértékletesség és mezőgazdaság. Gyurcsovecz Károly tanító: A kerti vetemények termesztésének haszna, különféle kerti vetemények termesztése. *Kecskéfalud*: Hlatky Miklós g. e. titkár: A helyes állattenyésztés szabályai, a mestereféges takarmány termeléséről. Lukács József szolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Patakfalva*: Biró Dénes szolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. Kulcsár Ferencz gymn. tanár: A vetemény és gyümölcstermelés, méhtenyésztés. *Székelváros*: Orbán Imre áll. tanító: A vetőmag helyes megválasztása, gondozása, előkészítése, a vetések gondozása. Demeter Miklós áll. tanító: Takarmánynövények termesztése a méhészet szolgálatában. *Székelyszent-csésztel*: Dr. Páffy Jenő főszolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. Hexner Adolf járási állatorvos: A járványos állatbetegségekről. *Felső-sófalva*: Hotser Kálmán áll. tanító: A helyes föld mivveléséről. Biró Domokos áll. tanító: A munkás segélypénztár ismertetése. *Kápolnásfalu*: Szabó

Gábor főszolgabíró: Különböző közigazgatási kérdések ismertetése. Német Albert p. u. titkár: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Siklód*: Orbán József ref. lelkész: Az állattenyésztésről, az állatok helyes takarmányozásáról, takarmányrépáról. Dálnoki Pál Lajos ref. lelkész: A kisgazda földmivvelése.

Márczius 17. *Székelyszentkirály*: Dr. Paál Árpád: A gazdasági munkás segélypénztárról. Hlatky Miklós: A növények tápanyag szükségleteiről, istálló- és műtrágya.

Márczius 24. *Vágás-Dobó*: Biró Dénes szolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. Dénes Samu járási állatorvos: A járványos állatbetegségekről.

Márczius 25. *Alsósófalva*: Kicsid Béla róm. kath. plebános: A kisgazda boldogulásának a föl tételei. Dálnoki Pál Lajos ref. lelkész: A kisgazda állattenyésztése.

Márczius 30. *Agyagfalva*: Zonda József törv. hat. állatorvos: A járványos állatbetegségekről. Gál Imre áll. tanító: A méhtenyésztés fontossága a gyümölcstermelés és mezőgazdaság terén. *Székelyszentmihály*: Deák Miklós unit. lelkész: Az okézerü trógyakezeléséről. Hlatky Miklós g. e. titkár: A műtrágyákról, a kettős termelésről. *Atyha*: Kiss Károly jegyző: A gazdasági munkás segélypénztárról. Hotser Kálmán áll. tanító: A kisgazda állattenyésztéséről. *Umoródmalmás*: Ajtai János unit. lelkész: A gazdasági munkás segélypénztárról. Dometer Dénes unit. lelkész: Az állattenyésztéséről, az állatok gondozása, kímélése. *Székelbellenfalva*: Szabó Gábor főszolgabíró: A gazdasági munkás segélypénztárról. Dr. Ráczkó Sámuel járási orvos: A gyermek betegségekről.

Április 6. *Felsőrákos*: Székelyhidy Viktor gazd. felügyelő: A takarmány termeléséről. Hlatky Miklós g. e. titkár: A gazdasági munkás segélypénztárról. *Vargyas*: Székelyhidy Viktor gazd. felügyelő: A takarmány termesztés fontosságáról. Hlatky Miklós: A föld termő erejének a fenntartása, fokozása.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági egyesület választmányja folyó hó 25-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívottak. Tárgysorozat: 1. A székelkereszturi bikakiállítás jutalomdíjainak a megállapítása. 2. Folyó ügyek. *As elnökség.*

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.

Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomdá.

Kiadó lakás 3 szoba, konyha mellékhelyiségekkel Bálint-u. 17. sz. a. Kiadó. Értekezhetni Miklós Jánossal, Bálbóri-u. 40.

Szám. 12232—912. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint özv. Ambrus Sándorné szül. Ambrus Teréz méréfalvi lakos végrehajtatónak Ambrus Borbála hagyaték végyehajtatás szennvedő elleni 85 kor 20 f. tőke követeles iránti végrehajtatási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és az ülkei I. R. 31 sz. tjkönyvben foglalt A + 176 hrsz. kert 15 K, 467/b 952/b hrsz. szántó 40 K, 1467/a hrsz. szántó 50 K, 1583 hrsz. szántó 200 K, 1857/b hrsz. legelő 10 K, 1938 hrsz. kaszáló 5 K, 1947 hrsz. kaszáló 10 K, 1970 hrsz. erdő 30 K, 2726 hrsz. szántó 10 K, 3270 hrsz. erdő 30 K, 3291 hrsz. erdő 20 K, 3312 hrsz. erdő 10 K, 3331 hrsz. erdő 30 K, 3365 hrsz. erdő 40 K, 3372 hrsz. erdő 10 K, 3514 hrsz. erdő 5 K, 3933 hrsz. erdő 10 K, 3957 hrsz. erdő 10 K, 4054 hrsz. erdő 5 K, 4096 hrsz. erdő 10 K, 4135 hrsz. erdő 20 K, 4174 hrsz. erdő 30 K, 4260 hrsz. erdő 20 K, 4343 hrsz. erdő 30 K, 4713/b hrsz. erdő 80 K, az ülkei II. R. 58 sz. tjkvben A + 69 hrsz. kaszáló 60 K, 1153/1435128-ad része közös erdő és legelőbeli jutalék 20 K, az ülkei II. R. 412 sz. tjkvben foglalt közös erdő és legelőbeli jutalék 10 K kikiáltási árban az 1912 évi márczius 8-ik napjának d. e. 9 órájkor Ulke közegházában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságól. Székeljudvarhely, 1912. december 23-án.

Mihály János a. k., kir. tszékbi bíró.

Erdélyi vevőink kenyelmére

Brassóban, Kapu-u. 60. sz. a.

nagyobb szabásu

fiókküzetet

létesítettünk.

Butorszükségletét mielőtt fedezné, tekintse meg raktárunkat, miután cégünk egész Erdélyben a legversenyképebb és legnagyobb raktár felett rendelkezik.

Székelly és Réti
butorgyárosok

Marosvásárhely,

Brassó,

Szécheny-tér 47.

Kapu-utca 60.

Hitelképes egyéneknek árel-
emelés nélkül részletfizetésre is

Sz. 186—913. kj.

Hirdmény.

Alőirott által közhírré tétetik, hogy Miklósfalva községi iskolához 60 tanuló részére szükséges iskolapadok készítésére nézve az árlejtés 1913. márczius hó 2-án délután 2 órakor a község házánál fog megtartatni. Jelentkezők felhivatnak, hogy bánat pénzzel ellátott ajánlatukat alőírhöz adják be.

Kikiáltási ár 280 korona.

Homoródszentlászló 1913. február 13.

Meuyhárt János, kjegyző.

Sz: 1124—913 k. i.

Hirdmény.

Székeljudvarhely város képviselőtestülete mult évi november hó 21-én tartott közgyűlésében 229—912. számú határozatával kimondotta, hogy a Kossuth utcában levő s a város tulajdonát képező Szabó József féle ingatlant — a kert kivételével — az udvart a rajta levő épületekkel együtt eladja.

E képviselőtestületi határozat alapján közhírré teszem, hogy a kérdéses ingatlan 1913 évi február hó 27-én délelőtt 9 órakor a városi tanácsban megtartandó árverésen eladatik.

Kikiáltási ár 15000 korona. Bánatpénz 10 %-a.

Székeljudvarhely város tanácsa 1913. február 12-én.

Gotthárd János, polgármester.

Sz. 12394—912. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székeljudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Márton András h. remetei lakosnak, a székeljudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet végrehajtatónak Jani János végrehajtatás szennvedő elleni 1050 K tőke követeles iránti végrehajtatási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. és az 1908. évi 40. t. cz. 27 §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székeljudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székeljudvarhelyi 1618 sz. tjkvben A + 264, 265 hrsz. ingatlan 900 K kikiáltási árban az 1913. évi márczius hó 11-ik napjának d. e. 11 órájkor a kir. törvényszék tkvi. hatóságának árverező szobájában (földszint 39. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságól. Székeljudvarhely, 1912. december hó 23-án.

Mihály János, kir. tszékbi bíró.

Eternit pala a jelenkor legtekélyesebb tetőfedőanyaga.
Eternit pala műkö rendkívül szilárd, rugalmas, csekély súlyú, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedőanyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált ott is, hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádóg, kátránylemez tofók átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelentékeny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket elvállal:

Jakobovits Arthur fiókja
 Székelyudvarhely Bethlen-utca 42. szám.

és szivesen szolgál tetősíkrakozók beküldése ellenében díjmentesen költségtérítéssel.

Bükk (nyír, egerfa) eladási hirdetmény.

A homoródalmási közbirtokossága az Uj nüzemterv 1710—911. sz. k. g. e. b. és a 36495—911. F. M. rendelettel engedélyezett négy részletben, összesen mintegy 5,000 m.³ mű és 40,000 m.³ tűzifára becsült bükk és részben nyír, egerfa tömeget Homoródalmás község házánál 1913. évi márczius hó 18-ikán, délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen kikiáltási áron felül tővön az erdőben eladja.

Ájánlatok négy részletre együttesen és külön-külön is tehető.

Kikiáltási ár:

- 1. Térbükki 7288 K.
- 2. Vészmező 6028 "
- 3. Ravasz mező 7508 "
- 4. Terhes-mező 5925 "

Összesen 26,749 "

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, pót és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Részletes hiteles árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. járási erdőgondnok-ságnál, valamint alóírott nál megtekinthetők.

Homoródalmás, 1913. febr. hó 14.

Horváth János, Józsa Dénes,
 jegyző. elnök.

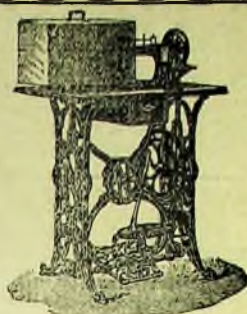
Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

korcsolyák, varrógépek, rodlik, vadászfegyverek

elsőgyártmányú szakmába vágó jól berendezett vas-kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
 Székelyudvarhely. Fiókküzet: Székelykeresztúr.

Feltűnő olcsó árak!

- 6 szem. étkező készlet 15 K-tól feljebb
- 12 szem. étkező készlet 30 " "
- 6 szem. teás készlet . 7 " "
- 6 szem. kávé készlet . 7 " "
- Mosdókészletek 10 " "
- Függő lámpák 5 " "
- 6 szem. vizes készlet 3 " "

Valamint itt föl nem sorolható mindenemű üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikkek, chinaezüst-árak és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégénél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémszálas 2 kor Szénszálas 70 fillér.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER
 sütőporát használja a 12 f.

Teljesen higiénikus orvosok által ajánlott élesztőpor. Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. OETKER-féle Vanilincukor a 12 fillér.

a legnemesebb fűszere minden tésztaé, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglupf, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2—3 cse vaniliát! Ha félcsomag *Dr. Oetker Vanilincukor* 1 kg. cukorral keverünk és ebből 1 v. 2. teáskanálnyit 1 cse teára öntünk kitűnő aromájú italt kapunk.

Dr. OETKER sütőpora és vanilincukor minden kereskedésben kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett van. Receptgyűjtemény ingyen.

Kőbányai sör!!

A legjobb hirtelű **DRÉMER-féle** 'Korona' és 'Dupla márciusi sör'

Első Magyar Részvény Sörfőzde 'Udvari' és 'Goliát Maláta sör'

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor czégénél
 Székelyudvarhely és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközölve.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédlokeszlet az alábbi összeállításban:

- 36 darab lapos tányér
- 12 " mély tányér
- 12 " csemegés tányér
- 2 " leves csésze
- 2 " mártás csésze
- 2 " mártás csésze alj
- 2 " pecsenyés tál
- 2 " kompótos tál
- 2 " zöldesleges tál
- 2 " tésztás tál
- 2 " sótartó

Finomabb ebédlokeszletek, teás, kávé, feketés készletek és üvegaruk nagyválasztékban legolcsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek
 kereskedésében (Deák-tér 14. szám.)

Figyeltem!

üzlet átalakítás miatt

raktárainban levő összes férfi és női divatárú cikkek, kész ruhák, cipők, felhőneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalma olcsó bevásárláshoz módot nyújtok a mélyen tisztelt vevő közönségnek. Ezen alkalmat tessék most felhasználni!

Székelyudvarhely, 1912. november 15-én.

Tisztelettel

Szenkovits János

ulóda.

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNTÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY ÉS EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
 beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MŰRÁS, ES ÉKSZERÉSZNÉL
 Székelyudvarhely, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók eredeti **OMEGA**, **SCHAFFHAUSEN** és **CHRONOMETRE** inga és zsebórák, arany és ezüst ókezerék, gyűrűk, nyakláncok, láncok, brilliáns gyűrűk és fűggők. Ezüst és alpaca dísz tárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardniárok, dílványok, kompotos tájak, kávé és teadékeszletek.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközölök.

Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Ujdonság!

Felhívom a n. é. közönség becses figyelmét, hogy műalmomban erősebb erőtávíteli segítyvel egy egészen új örlési rendszert állítottam be, mely örlésnél sokkal kevesebb korpát kapunk, míg a lisztmennyiség szebb és jóval gyarapodik. Tapasztaltam, hogy mult évi termésünknek az idő behatásaitól sok korpája van s ennek redukálása indított fanti új örlemény kidolgozására

Egyben tekintettel ezük termésünkre, a rossz viszonyokra és a beláthatatlan jövőre, az örlő közönség figyelmébe ajánlom az árpát rozssal való összeörlésre, melyből igen jó kenyér liszt lesz. Az elkészítet vetések árpa és rozs termés előre láthatólag sok lesz, s **főtörökvesem ezután is az lesz, hogy a gyengébb gabonákból is jó lisztet állítsanak elő.**

Ennek példaképpél felemlitem Csikvármegye és környékéről jövőket, kik naponta 6-7 szekér rozs és árpával 50-60 km. távolságról keresik fel műalmomat s örleményeikkel a legnagyobb megelégedéssel távoznak.

Gyorsan megy az örlés, soká várakozni nem kell.

Vagyok a n. é. közönségnek teljes tisztelettel:

FÁBIÁN JÓZSEF

műmalmotulajdonos.

Olesó és alkalmi árak tavaszi ujdonságokban Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfitöltönyök** bel és külfül-szabott di szövetekebből selyem és sersel bérelve:
K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Ujdonság felöltőkben dubl és angolszövetek
K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós flu iskolatöltönyök 6 éves-től 16 évesig.
K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női tavaszi kabát ujdonság
Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, elaminből
5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműek, cipők és mindennemű divatcikkben.

HIRSCH RUDOLF.

Székelyudvarhely járás főszolgabírójától.
Sz. 446 - 1913.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járáshoz tartozó és lemondás folytán megüresedett fenyédi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi fizetés és 100 korona lakpénz.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást

elnyerni ohajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt minősítésüket s jelenlegi alkalmazásukat igazoló okmányokkal főtiszertelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz f. évi márczius hó 5-ig adják be.

A választást Fenyéd községben a jegyzői irodában f. évi márczius hó 8-án d. e. 11 órákor fogom megtartani.

Székelyudvarhely, 1913. évi február 17.

Szabó Gábor, főszolgabíró.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!
Ha Forhinnal permetez,
Rézkénporral poroz és
Bagollal öli a szőlőmolyt:

- I - ször kevesebb a gond.
- II - ször kevesebb a munka.
- III - ször kevesebb a munkabér!

mert FORHIN a sokszorta megjavított bordó keverék és számtalan közönség- és államérő levél tanúsága szerint mindent a legnagyobb megelégedéssel használják. A

Forhin

nak nincs üledéke, vízbe dobva azonnal oldódik és biztosan pusztítja a peronoszpórákat. egy kéz anyag, főkátréza rézgálic, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely hórmatnál permetezhet vele: használata örlési munka- és pénzmegtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész.

Gyümölcskertészek használjanak saját érdekükben CALIFORNIAI LÉT a gyümölcsrovarok elleni védekezésére, ROVARFOGÓ ÖVET az összes kártékony rovarok elfogására, LARINÁT a rovarok elleni téli védekezésére, LADRIL KARBOLINEUMOT a rovarok elleni téli védekezésére, LAKRIL OLTOVIASZT az oltványok nemesítésére, ICHNEUMINT a zaenge virágok permetezésére, NICOTIN QUASSIAKIVONATOT falkolák permetezésére, TOPOMORT mező egerek pusztítására, PAMPILT rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindenben szelőkörül kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggyár Budapest, VI., Vaci-ut 93. v. Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.

Valamint vezérképviselete Erdély részére

Eladó tűzifa. Fritsch János erke di lakos fakereskedőnél az erke di vasuti állomáson 10,000 kgr. jó és száraz tűzifa, vasuti kocsi ba berakva 155 korona árban kapható.

NAGYENYED = re
Alsófehér m.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű faj-tiszta anyagra

Gyümölcsfacsemetek,

Sétányfak, Diszcserejek, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőültvények (elsőrendű áru)
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők
Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőültvénytelepek

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla,
hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utólérhetetlen minőségű könnyű, zajtalan varrással és harisnyafoltozásra egyformán alkalmasak. Egyszerűállítás és főraktár. Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezott **Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési** üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, a Solymosi- és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre ölenként 3-8 K-ig eladók. Felvilágosítást ad **Simó Mátyás.**

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle permetefü cukorkánál**
Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzat van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **Réthy** név.
Egy doboz ára 60 f. Nagy doboz 1 korona. **Mindenütt kapható.**

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **PORTLAND CEMENTET** ajánl olesó áron a **PORTLAND GEMENT-GYÁR BRASSÓ** (Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor cézgnél.